DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken **Maandag en Donderdag.** De prijs voor den tweeden halven jaargang is ƒ 8.— zec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor desen tweeden halven jaargang.

DONDERDAG 25 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen word betaald met de helft van het bedrag der advertentie

No. 54. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

Van den 20sten September 1856, No. 76.

Civiel Departement

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, het lid in den raad van justitie te Batavia P. F. Bosch.

Militair Departement.

TIJDELIJK BELAST:

Met de waarneming van het kommandement der Padangsche Benedenlanden, de van verlof uit Nederland teruggekeerde luitenant-kolonel J. C. Boelhouwer.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **Zondag** den **5den October** aanstaande, des namiddags ten 1 ure, de pospakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overland-mail.

SOERABAYA, 17 *September* 1856. *De Resident*, VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) In het regalen pakhuis zijnde ondervolgende regalen gedeponeerd:

1	pakje	gemerkt	Order aangebragt per het Ned. Ind. schip *Kalimanten.*
1	„	„	HF. Vegelius per *Staatsraad van der Houven.*
1	„	„	Hulpzendeling Soerabaya per *Abel Tasman.*
1	„	„	Mevr. Wed. Catenius geboren Frank, per *Idem.*
1	vaatje	„	SG. No. 13 per *Anna en Elise.*
1	kist	„	W. Canneman per *Koningin der Nederlanden.*
1	„	„	C. C. S. v. W. te Modjokerto per *Mercator.*
1	„	„	HR. Soerabaya per *Staatraad van der Houven.*
1	trommel	„	Van Delden per *Hermine.*
1	kist	„	Mejufvr. M. Coenen per *Australie.*
2	„	„	J. A. Wiederhold per *Kembang Djepoon.*
1	koker	„	P. W. Obdam aangebragt per het Ned. schip *Jacob.*
1	kist	„	EA. ƒƒ 21/50 aangebragt per het Ned. schip *Bommelerwaard.*

De belanghebbenden worden verzocht dezelve tegen betaling der verschuldigde regten te willen doen afhalen.

SOERABAYA, 24 *September* 1856. *De Kontroleur der Ink. en Uit. Regten*, J. M. ADMIRAAL.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende, algemeene ontvanger te Soerabaya, herinnert bij deze belanghebbende dat de belasting op de slaven ƒ 2$^{50}/_{120}$ Recepissen voor iederen slaaf, over het loopende jaar moet worden voldaan voor Ultimo September eerstkomende, wordende belastingschuldigen uitgenoodigd, zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op verzuim der betaling vastgesteld.

SOERABAYA, 11 *Augustus* 1856. *De Algemeene Ontvanger*, F. W. SPANGENBERG.

POST-KANTOOR.

— Ter rigtige bevordering van de brieven, bestemd voor personen, behoorende tot de Lampongsche expeditie (afgescheiden van de gewone briefwisseling met de Lampongs) wordt belanghebbenden door den directeur der posterijen te Batavia aanbevolen, om voortaan de aanduiding „Lampongsche expeditie" op de adressen te vermelden; terwijl tevens wordt bekend gemaakt, dat de post, des Woensdags avond van Batavia vertrekkende daarmede in directe verbinding is gebragt.

UITBESTEDINGEN

Op Dingsdag den 7den October 1856, zal door den onderintendant der 2de klasse in de 3de militaire afdeeling, des ochtends ten 9 ure ten zijnen burele eene openbare uitbesteding gehouden worden voor de levering van 1000 stuks slagtossen, in de Wester-Afdeeling van Borneo, ten behoeve der troepen aldaar.

De levering zal moeten geschieden te Singkawang, Pontianak en Sambas, en wel:

a. Voor Singkawang, 300 (drie-honderd) stuks vóór den 1sten Januarij 1857, 300 (drie-honderd) stuks vóór den 1sten Augustus 1857.

b. Voor Pontianak, 125 (één-honderd-vijf-en-twintig) stuks vóór den 1sten Januarij 1857, 125 (één-honderd-vijf-en-twintig) stuks vóór den 1sten Augustus 1857.

c. Voor Sambas, 75 (vijf-en-zeventig) stuks vóór den 1sten Januarij 1857, 75 (vijf-en-zeventig) stuks vóór den 1sten Augustus 1857.

De resident van Probolingo maakt bekend, dat op Maandag den 29 September 1855, des voormiddags ten 10 ure, in den dalem van den regent aldaar, zal worden uitbesteed de levering van voeding aan de gevangenen, kettinggangers en bannelingen, gerekend op ± 300 koppen daags, alsmede de levering van lampolie, voor de verlichting der gevangenis in deze residentie, gedurende de jaren 1857, 1858 en 1859.

Op Dingsdag den 14den October aanstaande, des morgens ten 10 ure zal door den resident van Kedirie, ten zijnen kantore, in het openbaar worden uitbesteed de afvoer der producten uit de binnenlandsche pakhuizen van Trengalek naar Toeloong-Agoong. (Ngrowo), en van die te Blitar, Paré en Berbek naar Kedirie, uit den oogst van 1857, tevens het vervoer van zout, voor den tijd van een jaar, uit het verkoop pakhuis te Kedirie, voor de verkooppakhuizen te Paré Berbek en Blitar.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 17 September, No. 5 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de boedelkamer te Makasser, van wijlen den chinees Tjoa Liong Seeng.

Door de Commissarissen te Tjambaija, (Celebes) van wijlen L. N. O. Nossent 2e luit. der inf.

Door de weeskamer te Batavia, van wijlen M. Th. C. Wachtels, particulier en H. N. Bunnemeijer, scheepsgezagvoerder.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen Ho Tjengpang.

Door de agenten der Samarangsche weeskamer te Tagal, van wijlen Etienne Constant Cormane.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen Louis Amandus Moelier gepens. kanonnier 1e kl.

Door de agenten der Soerabayasche wees- en boedelkamer te Probolingo, van wijlen den chinees Tan Kaipoe en de chineesche vrouw Kwee Koknio.

Door de Commissarissen te Soerabaya, van wijlen A. J. Smeding 2e luit. der infanterie.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Vrijdag den 26sten September.

Voor de toko van den heer Behrend, in de stad.

Op Maandag den 29sten September.

Bij den pachter der pandjeshuizen Tan Tongliep, in de Chin. Kamp.

Op Dingsdag den 30sten September.

Voor de toko van de heeren Karthaus en Melchers, in de stad.

Op Woensdag den 1sten October.

Voor 's Lands Algemeene pakhuizen alhier.

Soerabaya, den 25sten September 1856.

— Men leest in de *Javasche Couranten* van 17 en 20 Sept. Nos. 75 en. 76.

TERNATE. — In den avond van den 11 den Julij overleed, in den ouderdom van 86 jaren, Z. H. de sulthan van Tidore, Padoeka Sri Chalifat il Noer il moelki Daiman Fielesjikh Wahoewa Saidi Achmadul Mansoer Siradjoedin Sjah Kaitjili Djehan Joesoef.

Het stoffelijk overschot is den 13den daarop volgende met de gebruikelijke plegtigheid ter aarde besteld.

AFGEDREVEN ONWEERSWOLKEN.

(KLEINE LEVENSERVARINGEN VAN EEN WINKELBEDIENDE.)

(*Vervolg.*)

Eindelijk brak het gewenschte tijdstip aan. Reeds vroeg doorkruiste ik alle lanen en paden, ofschoon wel wetende dat ik nog uren zou moeten wachten eer mijne nieuwsgierigheid bevrediging zou vinden. Nu eens zette ik mij op eene bank neder, dan weder bewonderde ik de standbeelden, vervolgens nam ik het gebladerte der boomen in al zijne bijzonderheden op of ging aandachtig het drijven der wolken aan den blaauwen hemel na, — kortom ik nam alle middelen te baat om den tijd te dooden hetgeen echter, zoo als ieder bij ondervinding weet, een zeer moeijelijk werk is. Hoe het zij, eindelijk raakte ik toch den namiddag in en nu maakte mijn vurig ongeduld voor eene zenuwachtige overspanning plaats. Mijne oogen vlogen naar alle kanten rond, opdat mijne Rosalie mij toch maar niet ontgaan zou. Eene onverklaarbare inspraak van mijn hart — zou het sympathie geweest zijn? — dreef mij naar eene zijlaan, waarvan ik een vijftigtal schreden verwijderd was. Ik spoedde mij als gevleugeld daar heen, wierp er een blik in en inderdaad, daar naderde in de verte eene gestalte, sprekend die van mijne lieve Rosalie. Ik ging een paar stappen ter zijde om haar door de struiken meer ongehinderd te kunnen opnemen; en waarlijk, ik had mij niet bedrogen: zij was het, maar.... zij was vergezeld door eene bejaarde vrouw, zoo iets tusschen eene jufvrouw en een mevrouw, iets tusschen eene huishoudster en een tante. Toen het tweetal naderbij kwam, bleek het, dat de vrouw mij onbekend was en ik had hier dus waarschijnlijk iemand voor mij, die toezigt over het meisje moest oefenen. Ik zette mij op een bank neder, schijnbaar onverschillig, ten einde bij de duena geen argwaan gaande te maken, en zonder vrees van mijn doel te zullen missen, want eene flikkering van Rosalie's oogen deed mij zien, dat zij mij herkend had. Eigenlijk niet wetende wat ik doen moest, kwam het mij best voor, den loop van saken af te wachten; ik hoopte dat mijne welbeminde mij in allen gevalle dan wel door een nieuw sein zou kenbaar maken wat ik doen moest.

Toen zij mij voorbij wandelde gaf zij geen teeken van herkenning, maar, iets aan haar japon verschikkende, liet zij een klein biljetje in het zand vallen. Zoodra het paar nog een tiental schreden voortgewandeld was, rees ik behoedzaam en zonder gedruisch van mijne bank, ging naar de plek en raapte het briefje op. Het was niet gesloten en van geen adres voorzien, maar het kon toch voor niemand anders dan voor mij bestemd zijn. Ik keerde naar mijne zitplaats terug, opende het met een kloppend hart en las het volgende:

— Monsieur M.... Wegens het voorgevallene ben ik geruimen tijd streng bewaakt; naardien mijne gezondheid er echter onder leed, geniet ik tegenwoordig eenige meerdere vrijheid. Daar ik behoefte aan iemand heb om mijn hart uit te storten en uwe genegenheid voor mij ken, doe ik in mijn droevigen toestand dezen stap, waartoe ik in een ander geval niet ligt zou zijn overgegaan. Heb ik mij werkelijk in uwe gevoelens niet vergist, kom dan dezen avond ten acht ure in de Rue Vivienne, No 44, tweede verdieping. Daar woont eene oude nicht van mij, die met mijn lot begaan is en mij veroorloofd heeft u derwaarts te bescheiden. — R.

Tallooze malen las ik dit briefje over, want ik kon mijne oogen schier niet gelooven. Toen ik opzag was zij reeds verre heen en ik ontdekte nog slechts een tip van haar kleedje, maar ik troostte mij met de overtuiging, dat ik haar straks naar hartelust zou zien en spreken.

Even gespannen als ik den morgen had doorgebragt verliep de namiddag voor mij; ik had rust noch duur en de uren schenen trager dan ooit voort te kruipen. Eindelijk sloeg de gewenschte stonde. Reeds lang te voren bevond ik mij in den omtrek der Rue Vivienne, zonder mij nog

— Den 23sten Julij des avonds ten 11 ure, den 29sten des namiddags 2½ ure, en den 30sten des namiddags ten 2 ure werden ligte aardbevingen waargenomen, terwijl ook hier veel regens vielen.

MENADO. — De geheele maand Julij heeft het, met uitzondering van enkele drooge dagen, geregend en ging zulks veelal vergezeld van sterke windbuijen uit het westen. Deze voortdurende, en vooral in het gebergte sware regens bragten veel schade aan de wegen toe.

Op den 4den Julij des avonds ten 10 ure; den 23sten des avonds ten 10¼ ure, den 24sten en den 26sten des morgens circa 8½ ure, werden hier aardbevingen gevoeld, waarvan de laatste buitengewoon sterk was.

— De padie-oogst van de drooge velden liep grootendeels zeer bevredigend af. Het rijstgewas op de natte velden had algemeen een goed aanzien, met uitzondering van de districten Rembokhen, Kakas en Langowan, waar een groot gedeelte van den rijpenden aanplant door de wormen vernield werd.

— Den 2den Julij vertoonden zich op de kust van Amoerang vier rooversprauwen, waarvan de bemanning op het strand van Saut en Sangkep, de aldaar met zout en kalk branden bezig zijnde inlanders en burgers overviel. Met uitzondering van een korporaal der burgers hebben allen zich met de vlugt in het bosch weten te redden.

Eene Ternataansche kruis korra-korra benevens eenige andere gewapende praauwen werden onverwijld van Amoerang tegen de zeeroovers uitgezonden, doch zonder gevolg. Dezelfde zeeroovers hebben des anderen daags nabij Talisseij in straat Bangka eene Sangirsche praauw geroofd, waarin zich vier menschen bevonden, van welke twee in den nacht ontsnapten.

— Te Gorontalo bleef het weder in de maand Mei regenachtig, niettegenstaande de zuid-ooste winden reeds de overhand hadden.

In den namiddag van den 30sten Mei was aldaar eene vrij hevige aardbeving waargenomen.

Het rijstgewas beloofde eenen goeden oogst. De inzameling van de drooge velden te Sumolatta en Kwandang was gunstig afgeloopen. De miloeaanplantingen stonden bloeijend.

Door de in de Minahassa bijeengebragte liefdegiften was men in staat gesteld eene niet onbelangrijke hoeveelheid voedingsmiddelen en kleedingstukken naar Sangir te kunnen zenden, ten behoeve van de door de vulkaan uitbarstingen geteisterde bevolking van dat eiland (zie ons nummer van 11 Junij jl)

Ook van andere plaatsen in de Molukken was reeds de opbrengst van inschrijvingen ontvangen.

— In den ochtend van den 16den dezer heeft Z. Exc. de Gouverneur-Generaal, vergezeld van den schout-bij-nacht, kommandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, het eiland Onrust bezocht, ten einde de verschillende inrigtingen van het établissement in oogenschouw te nemen. Vooral wekte de bijzondere belangstelling van Z. Exc. het onlangs aldaar geplaatst en blijkens ons nummer van 6 September jl. in werking gekomen drijvend droogdok, door welke inrigting in eene lang gevoelde behoefte thans op voldoende wijze in het belang der scheepvaart is voorzien.

De Gouverneur-Generaal, over een en ander zeer voldaan, betuigde, bij het verlaten van het eiland, hoogstdeszelfs tevredenheid aan den directeur van het établissement en de overige daarbij betrokkene officieren en ambtenaren.

— *China.* Berigten van Canton van den 5den Augustus jl. houden in, da Z. M. stoomschip Medusa, gekommandeerd door den kapitein-luitenant-ter-zee G. Fabius, den 21sten Julij, op zijne reis naar Japan, te Hongkong is binnengeloopen en, na aldaar brandstoffen te hebben ingenomen den 27sten daaropvolgende de reis naar Japan heeft vervolgd.

Ter reede van Hongkong lagen tien Nederlandsche koopvaardijschepen.

Den 12den Junij was te Hongkong aangekomen en den 12den Julij weder van daar vertrokken het Amerikaansch rijksstoomschip *San Jacinthe* komende van Siam en bestemd naar Siamoda. Naauwelijks was dit schip vertrokken of het werd door het breken der schroef genoodzaakt terug te keeren en lag op bovengemelden datum te Whampoa in reparatie. Aan boord van dezen stoomer bevond zich de benoemde consul generaal der Vereenigde Staten van Amerika voor Japan, de heer J. Harris.

Te Shanghae heerschte min of meer onrust door de bewegingen der opstandelingen die de nabijgelegen handelstad Soochow bedreigden. Hierdoor waren de keizerlijken, die hunne stad Nangking belegerden, genoopt op te breken. De handel werd te Shanghae belemmerd door groote schaarschte aan specie; aldaar zijn alleen de zoogenaamde Carolus dollars gangbaar; dit munstuk was, niettegenstaande eene premie van 30 à 40 percent daarop betaald werd, bijna niet meer te vinden.

In het zuidelijk gedeelte van China was het, met uitzondering van eenige oproerige bewegingen in de provincien Kwongsai en Kwantong, vrij rustig. De stad Canton was buiten oogenblikkelijk gevaar van aanranding — De buitengewone zware regens en watervloeden hadden aldaar een groot deel van den rijstoogst bedorven en de prijzen van dit artikel 30 percent doen stijgen.

— Men leest in de *Java Bode* van 20 Sept. № 76.

Op den 16 September is alhier ter reede aangekomen het Nederlandsch koopvaardijschip *Jan Schouten*, kapitein Coening Meijer, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 120 onderofficieren en manschappen, onder het bevel van den van verlof naar Nederland terugkeerenden luitenant kolonel der infanterie Boelhouwer, medegeleiders de 2de luitenants van dat wapen Gaijmans en Tissot van Patot en de officier van gezondheid der 3de klasse de Berger.

In een goeden gezondheidstoestand zijn die troepen den volgenden dag ontscheept en onder fraai hoornmuzijk naar Weltevreden gemarscheerd.

— Heden morgen is te Weltevreden het vonnis ten uitvoer gelegd, waarbij de Inlandsche fuselier Gitte, wegens op Borneo's Westkust gepleegden moord, veroordeeld was tot den strop.

— Volgens gisteren ontvangen berigten van Borneo is Z. M. stoomschip *Borneo* in de Sambas rivier op de steenen gestooten en heeft een lek bekomen, waardoor het voorschip en de machinekamer geheel onder water staan. Morgen ochtend zal Z. M. stoomschip *Celebes* van hier vertrekken om hulp te bieden.

BELGIË.

— Wij lezen in de *Gazette van Gent*, van Zaturdag:

„ Een schrikkelijke ramp is hier heden voorgevallen: dezen morgen, kwart over vijf uren, eenige oogenblikken nadat de werklieden aan den arbeid waren, is de ketel gesprongen van de fabriek der heeren van Hecke en Van der Heyden, staande op den linker oever der Schelde, op Terplaeten. De ontploffing was zoo geweldig, dat de muren der fabriek omvlogen en de puinen door de lucht in de verte geworpen werden.

„ De machine is in twee gesprongen; het eene deel werd geworpen op een schip dat in de Schelde lag; het andere werd gevonden op ongeveer 75 meters afstand van de plaats waar de ramp gebeurde, in den hof, waar het tegen eene dikken appelboom vloog, dien het gansch verpletterde.

„ Het bovendeel der schoorsteen werd, ten gevolge van den schok, verscheidene centimeters verplaatst, op eene hoogte van 6 voeten. Men heeft tot op 200 meters afstand, stukken van de fabriek gevonden. In de omliggende landen ziet men eene massa steenen en stukken hout liggen, die er als het ware op neder geregend zijn. Een zwaar stuk hout, in de hoogte geworpen, is zich in de Schelde komen vastplanten.

„ Op het vernemen der tijding van de ramp, zijn de burgerlijke en militaire overheden, de policie, de gendarmen en de linietroepen naar de plaats gesneld.

„ Het is de heer adjunct-commissaris Rottiers, die, de eerste ter rampplaats gekomen, de overheden deed verwittigen; men is eenstemmig om dien bediende lof toe te zwaaijen, voor den ijver dien hij in deze treurige omstandigheden heeft aan den dag gelegd. Ook zag men er vele geestelijken, die toegeloopen waren om troost aan de gekwetsten te brengen.

Men merkte er den ondernemer Ghiseleer, die eene menigte materialen ter plaats gebragt heeft, om tot redding der gebouwen te dienen.

„ Dezen morgen had men reeds acht lijken van onder het puin en uit de Schelde getrokken men telt zes gekwetsten. Daar de gebouwen maar drie of vier meters van de Schelde staan, zijn verscheidene werklieden door den schok in het water geworpen.

„ Iets ijselijks is, dat men nog twee lijken ziet, waaronder een meisje, die tusschen het puin gepletterd liggen. Uithoofde van de bouwvalligheid der muren, kan men enkel met de meeste omzigtigheid te werk gaan, om de lijken dier ongelukkigen te bereiken.

„ De stoker werkte nog maar sedert eene maand in de fabriek; het lijk van dien ongelukkige is ook uit de Schelde gehaald. Men denkt dat er nog werklieden in de Schelde geworpen zijn en men zoekt naar hunne lijken.

„ Drie waalschepen, die daar lagen, hebben sware schade bekomen. Na opneming der schade, zijn zij op bevel van den haven-kapitein, den heer Cornelis, weggehaald om de opzoekingen in de rivier te kunnen voortzetten.

„ Wij hebben eene zonderlinge redding en eene zonderlinge verongelukking te melden. De ketel stond in een zij-gebouw, naast de Schelde, en daarboven was een werkhuis; meest al de werklieden, die zich daarop bevonden, zijn omgekomen; maar, als door een wonder, is een meisje, dat tegen den muur stond, op een stuk plancher blijven staan. Het is haar broeder, geholpen door schippersmaats, die er haar naderhand afhaalde.

„ Onder de dooden integendeel, is er een schiptrekker, die op den oever op eenen paal zat, het afkomen der schepen afwachtende, en die daar verongelukt is.

„ Eene groote menigte nieuwsgierigen is naar dit tooneel van verwoesting gaan zien. Groot was de smart en de bekommering onder de familiën der werklieden; de eene betreurden het verlies, anderen waren bekommerd over het hun nog onbekende lot van hunne naastbestaanden.

Men schrijft de oorzaak van den ramp toe aan het gemis van water in den ketel.

„ Het gebouw was tegen brand verzekerd maar de assurantie strekt zich niet tot rampen van dezen aard uit. „

P. S. Wij vernemen met genoegen, dat hier eene inschrijving geopend is, ten behoeve der familiën van de slagtoffers. Inteekenlijsten zullen in de voornaamste koffijhuizen der stad berustende zijn.

Op het oogenblik der ontploffing, zegt het *Vaderland*, was het als een regen van steenen en puinen, tot zooverre dat verscheidene schepen, die in de nabijheid der fabriek in de Schelde lagen, ernstige schade hebben geleden; een dezer schepen heeft zijnen mast gebroken gehad. Een deel van den ketel, welke verscheidene honderde kilogrammen zwaar is, werd door den muur over de Schelde geslingerd, en is aldaar in het land geworpen; het is dit deel, 't welk op zijnen doortogt den mast van een schip heeft gebroken. Een zware balk, die door twee paarden moeijelijk zou kunnen vervoerd worden, is op verren afstand gesmeten. Hieruit kan men oordeelen hoe geweldig de ontploffing moet geweest zijn.

Op meer dan 200 meters van de fabriek, vindt men steenen, ijzer en andere voorwerpen, die aan de fabriek hebben toebehoord. Men heeft het deel der fabriek, hetwelk nog is blijven staan, onderschraagd en onderschoord, om verdere onheilen te beletten. Boven den ketel, die gesprongen is, bevond zich een werkhuis, en men vreest dat al de personen, die aldaar werkten, onder de dooden zullen zijn.

P. S. Heden middag [maandag] vernemen wij, dat er gisteren namiddag in 't geheel zeven lijken gevonden waren; een gekwetste is in 't gasthuis gestorven. De schade wordt op 60 à 70,000 fr. geschat.

DE VORDERINGEN EN MAGT DER VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

De Vereenigde Staten van N.-Amerika geven aan de bewoners van Europa en van Azië meer dan eene reden om hunne beweging en ontwikkeling met aandacht en belangstelling te volgen. In het verleden en meer nog in de toekomst levert hetgeen daar voorvalt het merkwaardigste verschijnsel der nieuwe geschiedenis.

De volgende cijfers doen zien, in welke verbazende mate de Ver. Staten, sedert hunne onafhankelijkheidsverklaring, in verschillende opzigten zijn vooruitgegaan:

	In 1793.	in 1851.
Getal Staten.	15	31
Leden van het Congres.	135	295
Bevolking der Ver. Staten.	3,929,328	23,267,499
Bevolking van Boston.	18,038	136,871
Bevolking van Baltimore	13,503	169,054
Bevolking van Philadelphia	42,520	409,045
Bevolking van New-York.	33,121	515,507
Bevolking van Washington.	0	40,075
Bevolking van Richmond (Virginie).	4,000	27,582
Bevolking van Charleston.	16,359	315,333
Inkomsten der Unie.	5,720,624 D.	48,774,848 D.
Uitgaven.	7,520,575 D.	39,355,268 D.
Invoer	31,000,000 D.	178,138,118 D.
Uitvoer.	26,109,000 D.	151,898,720 D.
Tonnen-inhoud der koopvaardijschepen	520,764	3,535,454

---

in die straat te durven wagen. Thans echter greep ik moed; na weinig zoekens vond ik het aangewezen huis en met ingehouden adem klom ik den trap op.

Toen ik op het eenigzins donkere portaal der tweede verdieping aankwam, werd eene deur geopend en eene bejaarde vrouw lichtte mij met eene lamp bij; 't was niet de dame, die ik 's middags gezien had. — Mijnheer Marol? — vroeg zij. — Om u te dienen, jufvrouw! — gaf ik ten antwoord.

— Kom dan binnen.

Ik voldeed aan de uitnoodiging. Aan de tafel zat Rosalie, die bij mijn binnentreden eene kleur als bloed kreeg.

— Wat moet gij wel van mij denken, mijnheer Marol, — sprak zij op de lieftalligste wijze, terwijl zij opstond, — dat ik, als meisje, u tot eene zamenkomst heb uitgenoodigd? Ik schaam mij bijna over 'tgeen ik gedaan heb.

— Dat zou mij leed doen, — hernam ik zoo hoffelijk mogelijk, — daar ik in uw gedrag niets zie waarover ge u zoudt behoeven te schamen. Ik waardeer uwe uitnoodiging als een kostbaar blijk van vertrouwen, dat ik mij waardig zal trachten te betoonen.

— Ik heb er mijne nicht verlof toe gegeven, — zei de oude jufvrouw, de lamp neêrzettende, — dewijl zij, tegenwoordig door haar vader en oom hard behandeld wordende, (en zeker buiten hare schuld, daar zou ik een eed op willen doen, want ik heb haar van de wieg af gekend) behoefte heeft om een bekende haar nood te kunnen klagen. Daarbij stelde zij er belang in om van u, die met haar in het ongeluk gedompeld zijt, te weten hoe het u gegaan is, en of het u heeft mogen gelukken eene andere en betere betrekking te vinden. De menschen zouden misschien deze zamenkomst heel ergerlijk en onvoegzaam vinden, maar ik ben oud genoeg geworden om te leeren, dat al die zotte vormen van voegzaam of onvoegzaam, niets beteekenen en dat het meeste kwaad bedreven wordt onder in-achtneming juist van datgeen wat de wereld *convenances* gelieft te noemen.

Na die woorden gaf de goede oude vrouw mij een stoel naast Rosalie. Ik begon haar daarop hairklein al mijne lotgevallen te verhalen en toonde haar de speld, die mij een nachtverblijf bezorgd had en die ik met het eerste geld, dat ik ontving, dadelijk was gaan lossen. Ik verborg niet dat mijne tegenwoordige betrekking als noodhulp verre van glansrijk was, maar drukte tevens de hoop uit, dat de hemel, die mij tot nu toe zoo zigtbaar had bijgestaan, mij ook in het vervolg zijn bijstand niet onthouden zou.

Zij van haar kant deelde mij mede, dat haar vader, opgezet door haar oom die aan hare schuld voortdurend bleef gelooven, haar weken lang bij wijze van straf in strenge afzondering had gehouden. Daar zij echter zigtbaar hieronder wegkwijnde, had men haar eerst veroorloofd aan het venster te mogen zitten (bij eene van die gelegenheden was het geweest dat zij mij zag) en later om nu en dan de nicht te bezoeken bij wie zij zich thans bevond.

Ik sleet een der aangenaamste uurtjes van mijn leven. Wij gaven elkander onze wederzijdsche hoop en vrees te kennen en waren weldra zoo vertrouwelijk alsof wij sedert lang verkeerd hadden. Ik kreeg verlof om nu en dan eens bij nicht te mogen komen hooren hoe het met de zaken stond en toen ik van mijne Rosalie afscheid nam, bewees de teedere blik van haar oog en de gevoelvolle druk van haar handje dat, zoo mijne omstandigheden verbeterden, ik ten minste van haar geen afwijzend antwoord zou te wachten hebben als ik kwam verzoeken om, datzelfde handje voor altijd het mijne te mogen noemen.

(*Slot in het volgend No.*)

Omvang des gebieds in Eng. vierk. mijlen	805,461	3,314,365
Staand leger.	5,120	10,000
Militie.	0	2,006,056
Oorlogschepen.	0	76
Vuurtorens en bakens.	12	372
Kosten derzelve.	12,061 D.	529,265 D.
Spoorwegen in gebruik, Eng. mijlen. .	0	10,287
Kosten derzelve.	0	306,607,954 D.
Spoorwegen in aanbouw. Eng. mijlen.	0	10,092
Telegrafische lijnen, Eng. mijlen. . .	0	15,000
Postkantoren.	209	21,551
Lengte der postwegen, Eng. mijlen. .	5,642	179,762
Opbrengst der posterijen.	104,747 D.	5,212,933 D.
Hoogescholen.	19	121
Openbare boekerijen.	35	694
Getal boekdeelen in dezelve.	75,000	2,201,632
Verzameling van schoolboeken. . . .	0	10,000
Getal boekdeelen derzelve.	0	2,000,000

Sedert in onze dagen de jeugdige staat in zijn eigen gebied meer en meer in kracht en vastheid toenam, is zijn streven blijkbaar om zich in andere werelddeelen invloed, handelsbetrekkingen, aanzien en staatkundige uitbreiding te verschaffen. Voor de juiste waardering zijner rustelooze pogingen tot dat doel, waarvan wij getuigen zijn, zal eene toelichting van de boven vermelde sterkte zijner vloot niet misplaatst zijn. Op haar toch steunen die pogingen meerendeels, feitelijk of op het papier; en men zal daarom niet zonder verrassing de afmetingen van dien steun ver beneden de voorstelling zien blijven.

Wij putten deze bewering uit eene zeer bevoegde bron, beter dan eenige andere ingelicht, en meenen hare opgaven belangrijk te mogen achten, daar tegenwoordig de staatkundige waarde eener zeemagt tamelijk afhankelijk is te achten van de grootte van het stoomvermogen dat zij onder hare bestanddeelen telt.

In 1853 gaf de Heer C. B. Stuart, Hoofd-Ingenieur bij de stoomvaartdienst der Vereenigde Staten, een werk uit bevattende beschrijvingen van de stoomschepen der oorlogsmarine en paketvaart. Hij besloot zijn arbeid o. a. met opmerkingen van ongeveer den volgenden inhoud:

„De lezer zal hebben opgemerkt, dat van de 31 stoomschepen van alle klassen, die door het departement van marine zijn gebouwd of gekocht sedert de vestiging van ons bestuur, er nu slechts 14 nog in dienst zijn, daar onder gerekend één dat voor een kostschip wordt gebezigd.

„Van dit kleine getal zijn er slechts 2 van de 1e klasse, 5 van de 2e, 3 van de 3e, en evenveel van de 4e klasse. Met uitzondering van drie zijn allen sedert het begin van 1850 voltooid, herbouwd of vertimmerd.

„Bij vergelijking van deze magt met die van andere natien vinden wij haar kleiner dan die van Spanje, Nederland, Pruissen of Rusland, ongeveer 1/8 van die van Frankrijk en 1/12 van die van Engeland; en echter zijn wij ten opzigte van den handel de tweede maritieme mogendheid in de wereld, met eene kust die zich duizende mijlen langs twee oceanen uitstrekt; wij hebben daarenboven als zoodanig zulke betrekkingen met vreemde natien als reeds gedurende vele jaren de doorgaande mogelijkheid, en dikwijls de ernstige waarschijnlijkheid hebben medegebragt van vijandige botsingen.

„Met het oog op de ruime gelegenheid om ons aan te vallen op onze kust en in onzen handel, en op de uitgebreide belangen die zelfs in vrede toezigt en bescherming behoeven, levert dit feit een merkwaardig bewijs voor het vertrouwen dat ons Gouvernement stelt in de verborgen en nog niet ontwikkelde bronnen van magt in ons land; eene staatkunde die, hoe ruim de hulpbronnen ongetwijfeld ook zijn, zeker de ernstige aandacht mag trekken.

„Het leedwezen over het zeer beperkte van het getal onzer oorlogs-stoomers mag echter gepaard gaan met de voldoening, dat zij in ieder ander opzigt types zijn van verbazenden vooruitgang en van doelmatigheid, en in menig gewigtig onderdeel die van hunne klasse van eenige andere natie overtreffen."

Ook in N. Amerika houden alle kontrakten voor de maildiensten in, dat het Gouvernement altijd de partikuliere paketbooten tegen schadeloosstelling kan overnemen. Bij een onderzoek zijn echter door de regering slechts 7 aangenomen als vatbaar om, volgens eene wet van het kongres, in oorlogsstoomers te worden hervormd.

Overigens strekt het gansche werk ten blijk hoe men in dat rijk gesukkeld heeft met de stoomvloot, en schatten aan haar heeft besteed, schepen bouwende, veranderende en weder afkeurende. Reeds in 1813 werd daar de eerste oorlogs-stoomer ontworpen.

De schrijver geeft de wapening der stoomschepen op als volgt: voor die van de 1ste klasse 9 kanons; de 2de klasse 10 tot 6, de 3de klasse 5, de 4de klasse 3.

D. L. W.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 26sten September,

Voor de toko van **BEHREND**, van eenige MEUBELAIR, TOKO- en BIJGEBRAGTE GOEDEREN. (517)

De ondergeteekende zal, op last van den Luitenant-Kolonel, plaatselijken kommandant, op *Zaturdag den 27sten September* e. k. 's morgens ten 10 ure in het locaal der groote Militaire Kantine alhier eene openbare uitbesteding houden voor de levering der benoodigde dranken aan de Kantines in deze Afdeeling gedurende één jaar.

De betrekkelijke voorwaarden liggen ter lezing bij den kastelein der Kantine; ook worden nadere inlichtingen gegeven door

Den Kapitein, Commissaris der Militaire Kantine in de stad,
(516) DICKMANN.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 30sten September.

Voor de toko van **KARTHAUS & MELCHERS**, van eenige kisten DIVERSE KRAMERIJEN, KANTOOR-LAMPEN met Porceleinen Ballons, VERLAKTE BLAADJES, eene partij VERFWAREN, als: Menie Zwartsel, Geeloker, Heilrood, gemalen en ongemalen Krijt, kisten met TIMMERMANSGEREEDSCHAPPEN, JACONETTEN en meer ANDERE GOEDEREN. (414)

VENDUTIE.

Op Donderdag den 2den October 1856,

Zullen alhier door de ondergeteekenden op publieke vendutie zonder reserve worden verkocht de roerende goederen, behoorende tot den faillieten boedel van den Chinees, LIEM TJING TIK, bestaande in MEUBELAIRE en TOKO-GOEDEREN.

BEZOEKIE, 17 *Sept.* 1856,
De Agenten der Soerabayasche Boedelkamer,
DUBOIS.
(523) J. A. P. DE VISSER.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 7den October 1856,

Zullen, voor het huis van den Heer C. F. DAMWYK, worden verkocht, ten behoeve des boedels, van wijlen SAIU HADIE BIN SALIM BIN SALEH, TIEN GROOTE PAKKEN ZYDEN GAREN en DRIE en VEERTIG PAKKEN DIVERSE MESSEN.

De Secretaris der Weeskamer,
(433) PLOEGMAN.

BOEKENVENDUTIE.

Op Woensdag den 8sten October 1856
des avonds ten 7 ure.

Zal door den ondergeteekende in de zaal der SOCIETEIT CONCORDIA, verkooping worden gehouden van eene belangrijke verzameling van **BOEKWERKEN**, uit alle vakken van wetenschap en smaak.

(530) E. FUHRI.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT
KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Zal bij tijdige aankomst op *Vrijdag den 3den October* e. k. naar SAMARANG, BATAVIA en SINGAPORE, vertrekken.

Vracht en passage te bespreken bij
De Agenten,
(513) FRASER EATON & CO.

HET STOOMSCHIP
MACASSAR,

Vertrekt naar MACASSAR, TIMOR en de MOLUCCOS op *Maandag den 29sten Sept.* aanstaande.

Adres bij
(528) W. CORES DE VRIES.

Passage of Kajuits vracht naar London, per het Engelsche schip *CORNUBIA*, kapitein ELLISON, te bevragen bij

De Agenten,
(519) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR EUROPA

Wordt aangeboden met het nieuw gebouwd en gekoperd Pruissisch Fregatschip *DUISBURG*, groot 700 lasten en gevoerd door kapt. J. F. MEIJER.

Het schip, deszelfs eerste reize doende, recommandeert zich door deszelfs fraaije en doelmatige inrigtingen en zal tegen het begin van *October* tot het vertrek gereed zijn.

Nadere informatien bij *De Agenten*,
(526) RUYL CRAMER & CO.

BEKENDMAKING.

Ten kantore van den ondergeteekende is aangebragt per stoomschip *AMBON*, uit de MOLUCCOS.

B. A. een kist inhoudende.
1 KINDERWAGENTJE.

Per Stoomschip *PADANG*, van SAMARANG of BATAVIA.

Een KIST, adres M. FLORIS.

Bovenstaande goederen zijn tegen betaling der vracht en de kosten dezer annonce, te bekomen bij

(525) W. CORES DE VRIES.

BEKENDMAKING.

Ten kantore van den ondergeteekende, liggen de ondervolgende goederen, aangebragt per diverse Stoomschepen, van verschillende plaatsen, welke aan belanghebbenden zullen worden afgeleverd, tegen betaling der kosten van deze advertentie en daarop gevallen vracht.

Een pak inhoudende:
2 KUSSENS en 1 VIOOL.
JDF. „ kist inhoudende:
4 SCHILDERIJEN met VERGULDE LIJSTEN.
STC. „ „ inhoudende:
44 Ps. ZWART KATOEN.

RADHEN MAAS TOEMANGOONG ARIO SOERO ADHIE NINGRAT, Regent *Mangettan (Madioen.)* — Een kist inhoudende:
1 FRANSCH PORCELEIN VERGULD THEESERVIES en JAPANSCH DOOSJE.

(484) W. CORES DE VRIES.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL:
Oefening baart Kunst.

REPRESENTATIE

Op Zaturdag den 27 September 1856.

DE LINNENWEVER

TOONEELSPEL IN EEN BEDRIJF.

DAARNA

DE JAGER, DE HUZAAR EN HET OESTERMEISJE

OF

DE VERPANDE KRIJGSLIEDEN.

KLUCHTIG BLIJSPEL MET ZANG IN EEN BEDRIJF

EN TEN SLOTTE.

TWEE JAREN SCHILDWACHT OP EEN POST

OF

MEESTER JORIS, DE DORPSMUZIEKANT

BLIJSPEL MET ZANG IN EEN BEDRIJF.

Het bespreken en de prijzen der plaatsen even als vroeger. Toegangbilletten te verkrijgen in het lokaal van het komedie gebouw, op den dag der voorstelling van 's morgens acht tot 's namiddags ten twee ure.

Aanvang ten 7½ ure en zal er in de zaal niet mogen worden gerookt.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(501) J. G. GRAUSS.

Uit hoofde van vertrek naar *Europa* verzoekt de ondergeteekende, allen die iets te vorderen hebben van haar of wijlen haren echtgenoot **H. C. GEUKEN**, in leven MR. KLEEDERMAKER alhier, hunne pretentien vóór ultimo October aanstaande ten haren huize te zenden ten einde voldoening derzelve te erlangen, wijl na dien termijn geene vordering meer zal worden voldaan.

SOERABAYA, 22 *September* 1856. (520)
Wed. GEUKEN.
Geb. TERPSTRA.

ZWART ZIJDEN PARAPLUIES

à ƒ 10.— Bij
(531) MARTENS & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN.

CHAMPAGNE CLIQUOT op ½ fl.
ID. JACQUESSON „ id.
BARCLAY'S STOUT PORTER „ id.
DUBBELD PRINCESSE BIER „ id.
VALKERBIER van Vollenhoven.
GENEVER van het merk V. D. P. H.
SELTZERWATER op ½ kr.
PUIKE BOTER.
ID. HAMMEN en verscheidene andere PROVISIEN en DRANKEN tegen billijke prijzen bij (529). **DE CHARON DE ST. GERMAIN.**

IN COMMISSIE ONTVANGEN

WAGEN GARNITUUR van pleet, nieuw zilver en koper- in stellen bestaande uit:
BINNEN- en BUITEN HANDVATSELS.
KAP- en AS ROSETTEN.
SLOOTEN.
SCHARNIEREN.
LIJSTEN.
HIKBORDVEERENHOUDERS.
SCHROEFKNOOPEN, enz. enz.
Bij (527) **VAN HAASEN SR.**

PUIK

AMERIKAANSCH MEEL

in blikken van 25 ℔ à ƒ 6.— Bij
(532) MARTENS & CO.

ZALF EN PILLEN
VAN
HOLLOWAY.
EEN BUITENGEWOON MIDDEL TEGEN ERYSIPELAS.

JAN MEIJER, te *Batavia*, heeft gedurende vele jaren verschrikkelijk geleden aan deze ellendige ziekte. Negen maanden lang was hij daardoor, in weerwil van alle geneeskundige hulp, doof en blind, en, om zijne eigene woorden te gebruiken, voorbereid tot den dood. Eene goede gedachte deed hem eenige zijner vrienden raadplegen, die hem eenparig aanrieden de ZALF en PILLEN van HOLLOWAY te gebruiken. De uitkomst was dan ook mirakeleus, want binnen twee weken was hij, door het gebruik daarvan, weder hoorende en ziende en ook in staat om op te staan, en na verloop van eene maand was hij volkomen genezen en kon hij zijne werkzaamheden weder hervatten. (518)

Bij E. FUHRI is opengesteld de inteekening op het Indisch jaarboekje

WARNASARIE,
VOOR HET JAAR 1857.

Bij inteekening, prijs *f* 5.—
Buiten id. (na November) *f* 8.—
(508)

TE HUUR

Wordt gevraagd, om met 1sten October te aanvaarden, EEN HUIS in de stad, dan wel in de nabijheid, tot den huurprijs van *f* 75.— à *f* 100.—
Adres onder lett. A. R. bij den uitgever dezes. (496)

Bij VAN DRIESSCHE pas ontvangen met het schip *GOUVERNEUR GENERAAL DUYMAER VAN TWIST*:

SATIN DE CHINE.
COTELINE DE SOIE in 16 verschillende schoone soorten.
GEKLEURDE TRICOT met strepen in soorten.
ZWART SATIN DE LAINE en TRICOT.
BLAAUW SATIN DE LAINE en TRICOT.
SCHOON WIT PIQUÉ.
1e. soort ZWART SATIN.
BILLARD LAKEN.
PUIKE HAMMEN.
Verscheidene kleuren van MAROQUIN LEDER.
Verscheidene soorten van GLIMMEND KATOEN.
Verscheidene soorten SUIKERWERK.
BANKET in blikken trommels.
SCHOON SPEELGOED. (525)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI.

Ida Pfeiffer's tweede reis rondom de wereld, 3 dln.
Kokkie Bietja atau Kitab Masak Masakan India. (507)

VERLOTING

Van 2 fraaije DRAAI-ORGELS met TAMBOURIN en TROMPETTEN.
De lijst ter inteekening ligt bij
(522) LEDEBOER & CO.

Te verkrijgen bij E. FUHRI.

SACHROMETERS, van verschillende grootte.
STOFBRILLEN.
Engelsche DUIMSTOKKEN in twee en in vier vouwen.
THERMOMETERS in étui.
ELASTIEKEN. (478

IN COMMISSIE ONTVANGEN
BIJ (506)
LEDEBOER & CO,

100 Puike, Puike, Groote HAMMEN, eenige vaten AZIJN op Fust, 1 kist PETTEN, GIBUS- en REGENHOEDEN.
Alles à Contant tegen zeer billijke prijzen.

Boekhandel E. FUHRI.

Zij die zich op *Periodieke Geschriften, week- en dagbladen* wenschen te abonneeren, gelieven daarvan vóór het vertrek der aanstaande mail, onder vooruitbetaling van den abonnements-prijs, opgave te doen, ten einde vertraging in de expeditie uit Europa te voorkomen.

Indische Mailbladen worden tegen den prijs van *f* 40.— rec. berekend. (511)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. M. F. H. Holländer, Croes Z. Batavia 11 Sept. — C. P. A. van Steeden, Colet Z. Makassar 27 Aug. — W. H. Groll, Temmink D. Batavia 14 Sept. — H. Kruseman, Dezentjé Z. Salatiga 17 Aug. — S. M. Eekhout, de Waal D. Batavia 15 Sept.

Getrouwd:

Jkhr. T. van Cappellen met Marie Massens, Koepang 14 Aug. — B. J. van Eck Weduwn. van Jkvr. C. C. F. L. de Charon de St. Germain met L. H. C. van Barthold Soerabaya 6 Sept. — James Newland met Carolina van Ark Batavia 13 Sep.

Overleden:

L. N. O. Nossent 2e luit. inf. Tjambaija 31 Julij. — E. T. Persijn jd. 22 j. Koedoes (Japara) 23 Aug. — Het kindje van J. W. van Groll 10 d. Japara 25 Aug. — Mr. W. H. Nolthenius 55 j. Amsterdam 2 Julij. — C. F. van der Linden, 7 Sept.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. F. Tentée en familie. — H. Jurgens. — C. Schrader.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Sept.	21	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	Pruissische	Duisburg.	J. F. Meijer.	Batavia.
„	—	Nederlandsche	Pieter Schoenmaker.	J. J. van Varelen.	„
„	—	Engelsche	Caroline Coventry.	B. D. Freeman.	„
„	22	Nederlandsche	Vondel.	B. Verhagen.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Sept.	20	Nederl. Ind.	Abdul Hassim ths. hern. Madina.	Hadjie Moht. Sedik.	Batavia over Toeban, Samarang en Cheribon.
„	21	Nederlandsche	Per Aspera ad Astra.	J. Admiraal.	Nederland over Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Banda.	C. C. L. Neijts.	Batavia over Samarang.
„	24	„ „	Adenan.	Hadjie Kamaroedin.	Grissee.
„	—	Fransche	Volneij.	C. J. Gigand.	Samarang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederl. Ind.	Ternate.	A. G. Bosch.	Banjermassing.	Cores de Vries.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. bark *Vondel*, de heer M. G. A. Croes met kind, en 2 bedienden.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Per Aspera ad Astra*, de WelEdG. heer Jonkh. T. van Capelle en fam. en een gepasporteerd militair. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren W. La Grand, M. P. Kok, W. Geertz, en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, korvet Nehalennia, de stoomschepen Etna, Onrust, Vesuvius en Montrado; de brik de Haai; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Elmachlaar, Margaretha Simonetta, Fulkus So-oot, Kenau Hasselaar, Clarendon, Zeeland, Duisburg en Caroline Coventry; de stoomschepen Java, Soerabaya en Torch; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Maria Carlotta, Phoebus, Bacht Mastora, Ternate, Gouv. Gen. Duijmaer van Twist, Suzanna en Elizabeth, Cornubia, Jacob, E. W. van Dam van Isselt, Tatas Banjermassing, Nawan Eljoesoor, Pieter Schoenmaker en Vondel; de schoeners Bella, Sarie Toendjoong, Tom Tough, Tio Kiem Tiang Thaij, de kotters Eduard en Krabbe.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

16 Sept. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Jatie, van Probolingo.

17 Sept. De Ned. bark *S. van Heel*, gezagv. A. H. van der Waal, van Soerabaya.

18 Sept. Het Ned. schip *Osiris*, gezagv. W. H Cramer, van Soerabaya.

20 Sept. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, en de Nederl. Ind. kotter *Krabbe*, gez. Mardam, beiden van Soerabaya.

VERTROKKEN.

17 Sept. De Ned. bark *Maleijer*, gezagv. G. R. Bok, naar Rotterdam.

19 Sept. Het Ned. schip *Stad Amsterdam*, gezagv. M. van Gijsel, naar Amsterdam.

20 Sept. Het Ned. schip *Vijf Gebroeders*, gezagv. G. I. Teensma, naar Amsterdam; De Ned. bark *Tagal*, gezagv. J. F. H. Gobel, naar Amsterdam; De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Jatie, naar Probolingo; De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

Uitvoer te Pasoeroean van den 15den tot en met den 20sten September 1856.

Naar Rotterdam met de Ned. bark *Maleijer*, gezagv. G. R. Bok.
8719$^{31}/_{100}$ pikols suiker, 2010 pikols koffij.
Naar Amsterdam met het Ned. schip *Stad Amsterdam*, gezagv. M. van Gijsel.
9097$^{30}/_{100}$ pikols suiker 2500 pikols koffij.
Naar Amsterdam met het Ned. schip *Vijf Gebroeders*, gezagv. G. J. Teensma.
9173$^{56}/_{100}$ pikols suiker, 2500 pikols koffij
Naar Amsterdam met De Ned. bark *Tagal*, gezagv. J. F. H. Gobel.
9518$^{20}/_{100}$ pikols suiker.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

16 Sept. De Ned. Ind. schoener *Sophia*, gez. Siendoe Djaija, van Soerabaya, den 14den September.

VERTROKKEN.

15 Sept. De Ned. Ind. schoener *Fathool Haer*, gezagv. Said Alie bin Mohamat Molahella, naar Batavia.

18 Sept. De Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. Said Mohamat bin Aloei Alhabassij, naar Sinkawang en Pontianak.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Almashoor, Maria, Indram Eljoesoor en Sophia.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 23sten tot en met den 24sten September 1856.

AANVOER

Van Samarang per het Ned. schip *Vondel*, gezagv. Verhagen, agenten Ruijl Cramer & Co.

4 kisten gom elastique, N. H. M.; 36 oxhoofden teer, Fraser Eaton & Co; 2 kisten diversen, van Emden; 5 kisten boeken en kaarten, 1 kist groenten, 2 kisten boeken, 8 kisten kaarsen en papier, 3 collies diversen, Ruyl Cramer & Co; 30 ledige leggers, 6 kisten lak vernis, 103 staven ijzer, 4 bassen staal, Order.

UITVOER.

Naar Riouw, Singapoer, Batavia, Samarang en Toeban per de Ned. Ind. bark *Madina*, gez. Hadjie Mohamat Sediek.

387$^{10}/_{100}$ picols staaf ijzer, McMillan Marten & Co; 2 kisten modewaren, 8 kisten doeken, 7 pakjes chins. valsch goud-draad, 4 kisten manufacturen, 2 kisten hoeden, 8 kisten modewaren, 1 kist kramerijen, 4 kisten timmerm. gereedschappen, 1 kist chocolaad, 1 kist kousen, 3 kisten toiletten, 1 kist naaigaren, 8 kisten robes en 1 kist passement, van Leeuwen & Co; 300 picols rijst, 10 picols ijzerwerk, 20 katties Jav. koperwerk, 7201 sp. matten, *f* 657 zilveren munt, 2 picols Jav. koperwerk, 320 picols rijst, 8 kisten Jav. sigaren, 1 trommel diamantwerk (goud en zilver) en eenige kleinigheden, Diverse Arabieren.

Naar Riouw en Grissee per de Ned. Ind. bark *Adenan*, gezagv. Hadjie Kamarodin.

660 picols rijst, Gezagvoerder.

Naar Nantes via Samarang per het Fr. schip *Volnaij*, gezagv. L. Gigand.

2394$^{02}/_{100}$ picols suiker B. J. van Eck & Co; 4605$^{96}/_{100}$ picols suiker, 188$^{02}/_{100}$ picols rotting Fraser Eaton & Co.

Naar Pagatan per de Ned. Ind. schoener *Fathahool Berkat*, gezagv. Machmoed.

1 kist Adr. rood katoen, McMillan Marten & Co; 700 Sp. matten 3 picols tamarinde, 2000 stuks aardewerk, 5 picols katjang olie 5 picols suiker en kleinigheden diverse Arabieren.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 16½ à *f* 17.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 125 à *f* 135.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300.—
ARAK per legger *f* 100.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 25.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN
ROTTING *f* 8 à *f* 9.—
WISSELKOERS

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 28sten September des morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 28sten September des morgens ten half 9 ure.